

Dramaturgs d'exportació: el cas hongarès

Enric GALLÉN

Universitat Pompeu Fabra

Resumen:

Pel que sé, la primera referència del teatre hongarès en l'escena barcelonina està relacionada amb el nom de Lóránd Orbók (1884-1924), un dramaturg menys rellevant que Ferenc Molnár (1878-1952) (Gallén en premsa). Tots dos van precedir la recepció de Jenő Heltai (1871-1957), László Fodór (1896-1978) i Lajos Zilahy (1891-1974) en la confecció d'una producció teatral de consum, la qual cosa va dur Ferenc Olivér Brachfeld, un altre escriptor hongarès, a etiquetar-los de «dramaturgs d'exportació» (Oliver Brachfeld 1933). Tal com es va esdevenir amb algun altre escriptor o artista europeu, Orbók va aterrar a Barcelona arran de la primera guerra mundial. Així, a finals de 1918 va publicar *La mariposa* (Orbók 1918b) i va estrenar *Stevenson o l'hoste mil·lionari* (Orbók 1918a) al Teatre Romea (9-XI-1918). L'escriptor Carles Capdevila, que el va ajudar a establir-se a Catalunya, va adaptar *Stevenson* al català. La farsa va ser un èxit de crítica i de públic —l'únic important que va obtenir (Anònim 1918b)— i això el va animar a escriure altres obres que van ser també traslladades per Capdevila i estrenades en català al Teatre Romea: *Casanova, el cavaller de Seingalt* (19-IV-1919) i *El germà del mestre* (24-I-1920). Després de la seva mort (20-VI-1924), encara es va estrenar a Barcelona *El desert que es venja*, segons una traducció de Joaquim Montero.